

Anti-pest protocol

Op Reflector besteden we structureel aandacht aan pestgedrag. Uit onderzoek is gebleken welke ernstige gevolgen een kind kan oplopen als hij of zij structureel gepest wordt. Het kan iemands verdere leven totaal beïnvloeden. We zetten in op de basiskenmerken: emotioneel vrij zijn, nieuwsgierig zijn en zelfvertrouwen hebben. Dit zijn voorwaarden en doel om tot ontwikkeling te komen. We willen alle kinderen een veilige leeromgeving bieden.

Pestgedrag in kaart brengen

Sinds 2007 werken we met een protocol pestgedrag. Als school brengen we structureel in november en in maart het pestgedrag van alle kinderen in kaart. Op basis daarvan wordt indien noodzakelijk actie ondernomen. Hiervoor worden vragenlijsten afgenomen door de leerkrachten in de groepen 1 t/m 3 en zelf ingevuld door de leerlingen in de groepen 4 t/m 8. Vooraf wordt met de kinderen duidelijk het verschil tussen pesten en plagen besproken.

Wat is pesten? Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door één of meerdere individuen op een persoon, die niet in staat is zichzelf te verdedigen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Pesten heeft negatieve gevolgen voor het slachtoffer. Deze mag niet voor zichzelf opkomen noch zich verweren. Doet hij dit wel dan kan dit voor de pester(s) een reden zijn om hem nog harder aan te pakken.

Wat is plagen? Bij plagen is er sprake van incidenten. Eén persoon zegt iets en een andere zegt iets terug. Meestal is het dan afgelopen. Vaak is het een kwestie van elkaar voor de gek houden. De machtsverhouding is gelijk. Plager(s) en geplaagde(n) hebben een gelijke of bijna gelijke macht. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zichzelf te verweren. (van der Meer, 2000)

Verder zijn er vragen over samenwerken, samenspelen en al dan niet graag naar school gaan.

Bespreken van het sociogram

Een week na de meting worden de resultaten door de groepsleerkrachten in de vorm van een sociogram en overzichtslijst bij de intern begeleider aangeleverd en besproken. Bij een volgende meting wordt gekeken of de pester minder vaak of helemaal niet meer wordt aangeduid als pester door de andere kinderen. Door de overzichten van de verschillende metingen met elkaar te vergelijken is ook de ontwikkeling, groei of afname, van pestgedrag van kinderen te zien. Een kind dat vijf maal of meer genoemd is als pester, wordt als zodanig gekwalificeerd.

Interventies

De intern begeleider kan besluiten om het kind in de groep en/of op het plein te observeren. De groepsleerkracht heeft een gesprek met het kind dat als **pester** gekwalificeerd is en bespreekt dit ook binnen veertien dagen met één van de ouders. Het gedrag van deze leerlingen wordt door de groepsleerkracht in de klas en op het schoolplein extra in de gaten gehouden; ook collega's doen dit tijdens surveillance. Kinderen die meer dan twee maal genoemd worden als pester worden als opvallend gezien. Een uitzondering wordt gemaakt als het pestgedrag inherent is aan gedragsproblemen van het kind en ouders al op de hoogte zijn.

Om het inzicht in eigen gedrag te vergroten bij incidenten wordt sinds december 2009 optioneel gebruik gemaakt van 'De Goed Gedaan Cirkel', een reflectiemodel voor leerlingen om gebeurtenissen te evalueren en oplossingen te zoeken.

Kinderen, die gepest worden, worden extra beschermd en gestimuleerd hun gevoelens richting de leerkracht, pester en eventueel andere klasgenoten te uiten. De leerkracht kan meer toezicht houden, ook collega's kunnen er tijdens de pauze speciale aandacht aan schenken. Ook kunnen er met ouders afspraken gemaakt worden om signalen van het doorgaan van pestgedrag aan de school door te geven.

Ook de **zwijgende kinderen**, de kinderen die er niets mee te maken willen hebben, de meelopers en de verdedigers worden betrokken bij het proces. Men is het erover eens dat pesten in wezen een groepsverschijnsel is waarin iedereen uit de groep wel een rol speelt zoals hier omschreven. Vaak bekrachtigen kinderen het gedrag van de daders door niet in te grijpen of door er niets van te zeggen of sterker nog door ze aan te moedigen. Per leerkracht kan de aanpak verschillen, hieromtrent zijn geen regels vastgelegd.

Extra aandacht moet ook uitgaan naar die **kinderen die alleen of met name in negatieve zin genoemd worden**. Dit kunnen kinderen zijn die zich negatief gedragen in de groep, maar het kunnen ook kinderen zijn die juist minder opvallen en er volgens de groep 'minder toe doen'. Het kunnen kinderen zijn die bijv. minder goed zijn in sport of die minder makkelijk contact maken. Misschien kennen de andere kinderen het kind niet goed genoeg, hebben ze nog nooit de moeite genomen het te leren kennen? Het is belangrijk dat de leerkracht goed in beeld heeft wat de oorzaak is, zodat hij/zij gericht actie kan ondernemen.

In het Handboek 'signalering' zijn de signaleringslijsten terug te vinden.